

Ислам даму банкінің Құрылтайшы шартына қосылу туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қаулысы 1996 жылғы 23 ақпан N 238. Күші жойылды - ҚР Үкіметінің 2002.04.05. N 404 қаулысымен. ~P020404

Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

1. Қазақстан Республикасы Үкіметінің атынан Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрі қол қойған Ислам даму банкінің Құрылтайшы шартына қосылу мақұлданды.

2. Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрі Депозитарийді Ислам даму банкінің Құрылтайшы шартына қосылу туралы жазбаша хабардар етсін.

Қазақстан Республикасының

Премьер-Министрі

ИСЛАМ ДАМУ БАНКІНІҢ

ҚҰРЫЛТАЙШЫЛЫҚ ШАРТЫ

Солардың атынан осы Шартқа қол қойылған Үкіметтер,

мұсылман елдері халықтарының игілігіне жәрдемдесудің және ислам принциптері мен мұраттарының негізінде осы елдердің үйлесімді және теңдестірілген дамуына қол жеткізудің қажеттігін жете түсіне отырып;

мұндай дамуға Ислам Конференциясының мүшелері болып табылатын мұсылман елдерінің арасындағы өзара қаржылық және экономикалық ынтымақтастық жолымен тезірек қол жеткізуге болатынын еске ала отырып;

Ислам Конференциясының мақсаттарының бірі, оның Жарғысында жазылғандай, оның мүшелерінің арасында экономика, әлеумет және қызметтің басқа салаларындағы ынтымақтастықты күшейтуге көмектесу болып табылатынын атай отырып;

мүше-елдердің ішінде сондай-ақ олардан тысқары жерлерде, қаржылық және басқа ресурстарды жұмылдырудың, ішкі жиналған қор мен инвестицияларды көбейтудің және мүше-елдерге капиталдың ағымын тартудың қажеттігін түсіне отырып;

исламның принциптері мен мұраттарына негізделген және дамуға,

инвестициялауға және игілікке бағытталған және мұсылман қоғамдастығы бірлігінің және ынтымақтастығының іс жүзіндегі көрінісі болып табылатын халықаралық қаржы институтын құрудың қажеттігіне осы контексте кәміл сене
о т ы р ы п ;

арабша аты _____ , ағылшынша Islamic Development Bank және французша Banque Islamique de Development деген атпен мына төмендегідей принциптерде әрекет ететін қаржы институтын құруға осы келісімді жасады:

Ш А Р Т Т Ы Ң Б А П Т А Р Ы

I БӨЛІМ

МАҚСАТТАРЫ, ФУНКЦИЯЛАРЫ,

ӨКІЛЕТТІКТЕРІ ЖӘНЕ МҮШЕЛЕРІ

1-бап

МАҚСАТЫ

Ислам Даму Банкін құрудың мақсатты (бұдан әрі Банк деп аталатын) шариғаттың принциптеріне сәйкес бірге, сондай-ақ әрқайсысын жеке алғанда, Банкке мүше-елдердің және мұсылман қауымдастықтарының экономикалық дамуына және әлеуметтік ілгерілеуіне көмектесу болып табылады.

2-бап

ФУНКЦИЯЛАРЫ ЖӘНЕ ӨКІЛЕТТІКТЕРІ

Өзінің міндеттерін орындау үшін Банк мына төмендегідей функциялар мен өкілеттіктерге ие болады:

- (I) Банкке мүше-елдердің келешегі бар жобаларына және кәсіпорындарына акционерлік капиталымен қатысу;
- (II) тікелей қатысу немесе басқа қаржылық мүмкіндіктер жолымен осы елдердегі экономикалық және әлеуметтік инфрақұрылым объектілерін инвестициялау;
- (III) өндірістік объектілерін, кәсіпорындарын және бағдарламаларын қаржыландыру үшін мүше-елдер экономикасының жеке және қоғамдық секторына заемдар беру;
- (IV) Банктің мүшелері болып табылмайтын елдердегі мұсылман қауымдастықтарына жәрдем қорларын қоса алғанда, ерекше мақсаттар үшін арнайы қорларды құру және басқару;
- (V) траст (несие) қорларын басқару;
- (VI) депозит салымдарын қабылдау және басқа да әдістермен ақшалай қаражаттарды көбейту;
- (VII) әсіресе өндіріс құралдарымен мүше-елдердің арасында, сыртқы сауданың дамуына жәрдем көрсету;
- (VIII) уақытша еркін қаражаттарды тиімді инвестициялау;
- (IX) Банкке мүше-елдерге техникалық көмек көрсету;
- (X) Банкке мүше-елдердің даму бағдарламаларына қатысушы персоналды оқытып-үйрету және даярлау мүмкіндіктерін кеңейту;
- (XI) мұсылман елдеріндегі экономикалық, қаржылық және банк қызметінің шариғат принциптеріне сәйкес келуіне көмегін тигізетін зерттеулерді жүзеге асыру;
- (XII) мақсаттары ұқсас барлық органдармен, институттармен және ұйымдармен Банк қолайлы деп санайтын және осы Шарттан туындайтын нысандарда халықаралық экономикалық кооперацияны өткізуде ынтымақтастықты жүзеге асыру;
- (XIII) Банктің мақсаттарына жауап беретін кез келген басқа қызметті жүзеге асыру.

3-бап

МҮШЕЛІК

1. Ислам Конференциясының "А" қосымшасында аталған, 66-бапта көрсетілген күн аяқталғанға дейін осы Шартқа қол қоятын және мүшеліктің басқа да барлық шарттарын осы күннен бастап алты (6) ай ішінде орындайтын мүшелер Банктің мүше-құрылтайшылары болып саналады.

2. Ислам Конференциясының мүшесі болып табылатын кез келген басқа мемлекет кіру туралы мәлімдей алады және Банкке мүше-елдердің жалпы дауыс санының көпшілігін білдіретін, Басқарушылар Кеңесі жалпы санының дауыс көпшілігімен белгіленген шарттарда осы Шарт күшіне енген соң қабылдана алады .

І І Б Ө Л І М Қ А Р Ж Ы Л Ы Қ Р Е С У Р С Т А Р

4-бап

ЖАРҒЫЛЫҚ ЖӘНЕ ЖАЗЫЛУ КАПИТАЛЫ

1. (а) Банк шотының валютасы Халықаралық Валюта Қоры ААҚ-ның (Ала Тұрудың Арнайы Құқықтары) бір өлшем бірлігіне құны тең болатын ислам динары болып табылады .

(б) Банктің жарғылық капиталы әрқайсысының нақты бағасы 10 мың (10 000) ислам динары болатын, 200 мың (200 000) акцияларға бөлінген 2 млрд. (2 000 000 000) ислам динарына тең болады. Олар 5-баптың талаптарына сәйкес Банк мүшелерінің арасында жазылу үшін жарияланатын болады. Банктің жазылу капиталы бастапқы 750 млн. (750 000 000) ислам динарын құрайды.

2. Банктің жарғылық капиталы қажет болуы мүмкін кезде және сондай шарттарда Банк мүшелері дауысының жалпы санының кем дегенде төрттен үшін білдіретін, Басқарушылар Кеңесі мүшелері жалпы санының үштен екісі болатын көпшілігінің, Басқарушылар Кеңесінің шешімімен көбейтілуі мүмкін.

5-бап

АКЦИЯЛАРҒА ЖАЗЫЛУ ЖӘНЕ БӨЛУ

1. Банктің әрбір мүшесі Банк Жарғы капиталының акцияларына жазылуға тиіс. Әрбір мүшеге акциялардың ең аз саны екі жүз елу (250) болуға тиіс.

2. Банктің әрбір мүшесі 66-баптың 1 параграфында көрсетілген уақыт біткенше Жарғы капиталынан алған акцияларының бастапқы санын мәлімдеуге тиіс .

3. 3-баптың 2 параграфына сәйкес Банк мүшелігіне жіберілген мемлекет 1-параграфқа орай Басқарушылар Кеңесі белгілейтін Банк Жарғы капиталының

бөлінбеген акцияларының сондай санына жазылуға тиіс.

4. Егер Басқарушылар Кеңесі Банктің акционерлік капиталын көбейту өзін-өзі ақтайды деп анықтаса, Банктің әрбір мүшесі Жарғы капиталын көбейткенге дейінгі акциялардың жалпы санындағы осы мүшенің үлесіне тең болатын, өскен акционерлік капиталдың сол үлесіне Басқарушылар Кеңесі белгілеген шарттарда жазылу мүмкіндігіне ие болады; бірақ жоғарыда аталған ереже осы Баптың 3 және 5-параграфтарын негізге ала отырып, Басқарушылар Кеңесінің шешімін қолданысқа енгізуге ғана арналған, акционерлік капиталдың кез келген көбеюіне және кез келген үлесінің көбеюіне қатысты қолданылмайтын болады. Мүшелердің ешқайсысы акционерлік капиталдың көбеюінің қайсыбір бөлігіне ж а з ы л у ғ а м і н д е т т і е м е с .

5. Банктің кез келген мүшесінің өтініші бойынша Басқарушылар Кеңесі белгілеген шарттарда, Банк мүшелері дауысының жалпы санының көпшілігін білдіретін, Кеңес мүшелері дауысының көпшілігінің шешімін қабылдау жолымен Банктің осы мүшесі үшін жазылу жөніндегі таратылған акциялардың санын к ө б е й т е а л а д ы .

6. Құрылтайшы-мүшелердің акцияларға бастапқы жазылуы олардың нақты бағасы бойынша жүргізіледі. Егер Басқарушылар Кеңесі Банк мүшелері дауысының жалпы санының кем дегенде төрттен үшін білдіретін. Кеңес мүшелері дауысы санының үштен екісінің көпшілігі басқа шарттарда ерекше бір жағдайларда оларды шығару жөнінде шешім қабылдаса, басқа акциялар нақты б а ғ а с ы м е н ш ы ғ а р ы л а д ы .

6-бап

ЖАЗЫЛУ ҮШІН ТӨЛЕМДЕР

1. Құрылтайшы-мүшелер бастапқыда жазылған акциялар үшін төлем әрқайсысы жиырма (20) процент болатын бес (5) теңдей жарналармен жү р г і з і л у ғ е т и і с .

2. Бірінші жарнаны мүше Банк қабылдайтын еркін өтімді валютада осы Шарт күшіне енген күннен бастап отыз (30) күн ішінде немесе Банк мүшесіне кейінірек қабылданған бекіту құжаттарын тапсырған күннен бастап төлейді.

3. Акциялардың бастапқы жазылуының қалған 90 % де Банк қабылдайтын еркін өтімді валютада, төрт (4) теңдей жарналармен төленуге тиіс. Бұлардың әрқайсысы осы баптың 2-параграфында көзделген бірінші төлем енгізілген

күннен бастап жыл аяқталғанша енгізілуге тиіс, сондай-ақ Банк мүшесінің тілегі бойынша ол жазылудың қалған сомасын белгіленген мерзімге дейін енгізе алады.

4. Банк осы бапта көзделген кез келген төлемнің орнын белгілейді. Бұған дейінгі осы баптың 2-параграфының күші жүретін бастапқы жарналар Банк депозитарийі болып табылатын Сауд Арабиясының Монетарлық Агенттігінің (Monetary Agency) есебіне жүргізіледі.

7-бап

АКЦИОНЕРЛІК КАПИТАЛҒА ҚАТЫСТЫ ЖАҒДАЙЛАР

1. Акционерлік капиталдық акциялары ешқандай да нысанда кепіл бола алмайды немесе кепілдікке берілмейді және 6 Бөлімге сәйкес Банктен басқа ж е р г е а у д а р ы л м а й д ы .

2. Банк мүшесінің акциялар жөніндегі міндеттемелері жазылу капиталының төленбеген үлесімен шектеледі.

3. Банк мүшелерінің ешқайсысы Банктегі мүшелігін ғана негізге ала отырып, Банк міндеттемелері бойынша жауап бермейді.

8-бап

ДЕПОЗИТТЕР

Банк әзірлеген ережелерге сәйкес орналастырылатын және басқарылатын депозиттік салымдарды Банк қабылдай алады.

9-бап

ҚАРАПАЙЫМ КАПИТАЛ РЕСУРСТАРЫ

Осы Шарттағы "Қарапайым капитал ресурстары" терминіне мыналар кіреді:

- (I) 5-бапқа сәйкес жазылу капиталы;
- (II) 8-бапқа сәйкес орналастырылған Банк депозиттері;
- (III) берілген несиелер үшін, бағалы қағаздарды сатудан және кәдімгі операциялардан түскен кірістерден төлем түрінде алынған сомалар;
- (IV) Банк алған кез келген басқа ақшалай қаражаттар немесе оның меншігінде бар немесе ол алған және Арнайы немесе Траст қорларының бөлігі болып табылмайтын тиісінше 10 және 11 баптарға сәйкес табыс.

10-бап

АРНАЙЫ ҚОРДЫҢ РЕСУРСТАРЫ

Осы Шарттағы "Арнайы қордың ресурстары" терминіне мыналар кіреді:

- (I) Банк мүшелерінің кез келген арнайы қорға қосу үшін енгізген қаражаттары;
- (II) кәдімгі операциялар бойынша таза табыстың есебіне кез келген арнайы қорға қосу үшін Банк арнаған қаражаттар;
- (III) арнайы қорлардан қаржыландыру нәтижесінде алынған қаражаттар;
- (IV) Арнайы қордың қаражаттары операцияларынан алынған табыс, сондай-ақ;
- (V) алынған немесе кез келген арнайы қордың меншігінде бар кез келген басқа көздер.

11-бап

ТРАСТ ҚОРЫНЫҢ РЕСУРСТАРЫ

Осы Шарттағы "Траст қорының ресурстары" терминіне мыналар кіреді:

- (I) траст шартына сәйкес басқару үшін Банк алған қаражаттар;
- (II) Траст қорларының қаражаттары операцияларының нәтижесінде

алынған немесе төленген қаражаттар, сондай-ақ;
(III) Траст қорлары қаржыландыратын операциялардан алынған табыс.

III БӨЛІМ ОПЕРАЦИЯЛАР

12-бап

ҚАРАЖАТТАРДЫ ПАЙДАЛАНУ

Банктің қаражаттары мен мүмкіндіктері дұрыс мағынадағы экономикалық принциптері негізінде 1 және 2 баптарында белгіленген міндеттерді және қызметтерді орындау үшін ғана пайдалануға тиіс.

13-бап

ҚАРАПАЙЫМ, АРНАЙЫ ЖӘНЕ ТРАСТ ОПЕРАЦИЯЛАРЫ

1. Банк операцияларына қарапайым, арнайы және траст операциялары кіреді.
2. Қарапайым операциялар - Қарапайым капитал ресурстары есебінен қаржыландырылатын операциялар.
3. Арнайы операциялар - Арнайы қордың қаражаттарынан қаржыландырылатын операциялар.
4. Траст операциялары - Траст қорының қаражаттарымен қаржыландырылатын операциялар.

14-бап

ОПЕРАЦИЯЛАРДЫ БӨЛЕК ЖҮРГІЗУ

1. Банктің Қарапайым капитал ресурстары, Арнайы қордың ресурстары және Траст қорының ресурстары әрқашанда және барлық жағдайларда бір-бірінен бөлек ұсталады, инвестицияланады немесе басқа әдіспен пайдаланылады.

Банктің қаржылық есептері қарапайым, арнайы және траст операцияларын бөлек көрсетуге тиіс.

2. Банктің Қарапайым капитал ресурстары ешқандай жағдайларда арнайы операциялар жүргізуден немесе Арнайы және Траст қорлары арналған басқа қызметтен туындайтын шығындарды, зияндарды және міндеттемелердің есесін толтыру үшін пайдаланылмауға тиіс.

3. Қарапайым операцияларға тікелей байланысты шығасылар Банктің Қарапайым капитал ресурстары қаражаттарынан өтелуге тиіс. Арнайы және траст операцияларын жүргізуге байланысты тікелей шығасылар тиісінше Арнайы және Траст қорларының қаражаттары есебінен өтелуге тиіс. Кез келген басқа шығасылар Банктің өзі анықтайтын шотқа жатқызылуға тиіс.

15-бап

ОПЕРАЦИЯЛАРДЫ ЖҮРГІЗУДІҢ ӘДІСТЕРІ

1 және 2 баптарда белгіленген мақсаттарын және міндеттерін орындау жөнінде Банк өз қызметінде өзінің тәртіптерін және ережелерін басшылыққа алады.

16-бап

ҚАРЖЫЛАНДЫРУ

1. Өзінің операцияларын орындау кезінде Банк мына төмендегілерге тиісті назар аударуға тиіс:

- (I) өзінің заемдары үшін кепілдік алуды қоса алғанда, қаржыландыруды жүзеге асыру кезінде өзінің мүдделерін қорғауды қамтамасыз ету;
- (II) кредитті алушы және оның кепілі, егер ондай болса, контракт бойынша өзінің міндеттемелерін орындау жағдайында болғанда келешегіне;
- (III) Банктің аса дами қоймаған мүше-елдеріне қатысты қажеттіліктер;
- (IV) Банкке мүше-елдер экономикасының жан-жақты дамуын қамтамасыз ету;
- (V) экономикалық және әлеуметтік даму және жұмысқа орналастыру мүмкіндіктерін кеңейту арқылы Банкке мүше-елдер халықтарының әл-ауқатына жәрдемдесу, сондай-ақ;
- (VI) Банктің сол немесе оның өзге мүшелеріне бөлінген

қаражаттарда сәйкессіздіктердің болмауына назар аудару.

2. Қаржыландыруды алуға өтініш білдіруші тиісті ұсыныс жасауға тиіс, содан соң Банктің Президенті атқару директорлары Кеңесінің қарауына осы ұсынысқа қатысты зерделеудің негізінде жасалған ұсыныстармен бірге жазбаша б а я н д а м а т а п с ы р а д ы .

3. Банк оның берген қаражаттарының бағытталған жеріне қатаң пайдалануы үшін қажетті іс-шаралар қабылдауға тиіс.

4. Акционерлік капиталдың инвестициясына зор маңыз бере отырып, Банк қандай да бір елге жұмсалған және осы елге берілген кредиттердің арасындағы ұтымды ара қатынасты қолдауға тиіс.

5. Банкке мүше-елдердің арасындағы экономикалық кооперацияны қамтамасыз ететін жобаларға, бірлескен кәсіпорындарды қоса алғанда, Банк мүмкіндігінше басымдық беруге тиіс.

6. Қаржыландыруға арналған әрбір контракт тиімді инспекциямен қамтамасыз етілуге және Банспен бақылануға тиіс.

7. Банкке мүше-елдің аумағында осы елдің тілегіне қарсы ешқандай да қаржыландыруды жүргізе алмайды.

8. Банк жобаның жалпы бағасының бөлігін шет елдік валютамен қаржыландыруды қамтамасыз ете алады, ал кейбір жағдайларда Банктің аса дами қоймаған мүше-елдері үшін елдің ішкі ресурстарын жұмылдыру жөніндегі күш-жігердің осындай қаржыландыруды ақтайтынына көзін жеткізген соң жергілікті валютамен де қаржыландыруды қамтамасыз ете алады.

9. Бәсекелестік негізде әдетте халықаралық сауданың тақырыбы болып табылатын көздерге ешқандай да шектеулер қойылмайды. Банк тиісті және мұқият зерделеуден соң Банкке мүше-елдердің қаржыларына жеңілдікті м а р ж а н ы б е р е а л а д ы .

17-бап

АКЦИОНЕРЛІК КАПИТАЛҒА ҚАТЫСУ

1. Өзінің капиталымен акционерлік қатысуы кезінде Банк ұйғарылып отырған объектінің немесе кәсіпорынның табыс әкелуге қабілетті екендігінің және олардың тиісті түрде басқарылатынына және одан әрі де осылайша басқарылатынына көзін жеткізуге тиіс.

2. Банк ол қатысатын объектілердің және кәсіпорындардың акциялары

бақылау пакетін, бұның Банк мүдделерін қорғау үшін немесе осындай объектінің немесе кәсіпорынның табысын қамтамасыз ету үшін қажет болған жағдайларды қоспағанда, с а т ы п а л м а у ғ а т и і с .

3. Банк осы жобаға талаптарды, Банк барып отырған тәуекелдің дәрежесін, әншейінде осындай жобаларда инвесторлар ие болатын шарттарды еске ала отырып, қаржыландырылып отырған жобаның басшы кеңесіне бір немесе одан көп директорларды тағайындаудағы дауыс құқығын және тағайындау құқығын қоса алғанда, ол қажет деп санайтын шарттарды қолдануға тиіс.

4. Банк өзі қолайлы деп санайтын шарттарда қатысудағы өзінің үлесін сату құқығын өзінде сақтайды. Бірақ Банк өз акцияларының ешқандай санын Банкке мүше-елдердің резиденттері еместерге Банкке осындай мүше-елдің келісімінсіз с а т а а л м а й д ы .

5. Банк ол қаражаттарын инвестициялаған жобаларды немесе кәсіпорындарды басқару үшін, Банк мүдделерін қорғау үшін қажет болған жағдайлардан б а с қ а , ж а у а п б е р м е й д і .

6. Банк өзі акционерлік капиталына қатысатын кәсіпорындарға, оның мүшелері дауысы жалпы санының үштен екісі мақұлдаған ерекше жағдайларды қоспағанда, к р е д и т т е р б е р у г е т и і с е м е с .

7. Банк оның қаражаттарының өзінің инвестицияларын сату жолымен, ол қажет деп санаған кезде, айналымда болуына ұмтылуға тиіс.

8. Банк өзінің инвестицияларын акционерлеу нысандарын алуан түрлі етуге ұ м т ы л у ғ а т и і с .

18-бап

КРЕДИТТІК ЖОБАЛАР

Инфрақұрылымды дамытудың өзгешелігі бар жобаларына кредиттер бере отырып, Банк қаражаттардың қайтарудың мүмкіндігін, сондай-ақ осындай жобалардың алушы ел үшін маңызын және басымдығын еске алуға тиіс.

19-бап

КРЕДИТТЕРДІҢ БАҒДАРЛАМАСЫ

Банкке мүше-елдерге кредиттерді берудің бағдарламаларын әзірлеу кезінде, олардың институттары мен органдарын қоса алғанда, Банк берілетін кредиттердің мақсаты экономикалық және әлеуметтік даму арқылы халықтың әл-ауқатын көтеру болып табылатынына көзін жеткізуге тиіс.

20-бап

ЖОБАЛАР ЖӘНЕ БАҒДАРЛАМАЛАР БОЙЫНША КРЕДИТТЕРДІҢ ШАРТТАРЫ

1. Банкке мүше-елдің ресурстарының жалпы жағдайын және оның төлем балансының жай-күйін еске ала отырып, Банк 18-19-баптарға сәйкес берілетін кредиттер бойынша төлемдер сызбасын белгілейді.

2. Банкке мүше-ел шет елдік валютаға зәру болғанда және осы елдің немесе оның кез келген органының бұрынырақ ескерілген шарттарда жасаған немесе кепілдік берген заемды орындауды қамтамасыз ете алмаған жағдайларда Банк өзінің қалауы бойынша кредитті өтеудің шарттарын өзгерте немесе заемның мерзімін ұзарта алады немесе оны да және басқасын да бірге мұндай қадам нақты алушының мүдделерін және Банктің операцияларын ақтайтын болғанда ұзарта алады.

3. Банк әкімшілік шығасыларын өтеу үшін қызметтер үшін төлем алады. Төлемнің көлемін және оны алудың әдісін Банк белгілейді.

21-бап

ҚАРАПАЙЫМ ОПЕРАЦИЯЛАРДЫ ШЕКТЕУ

Инвестициялардың жалпы сомасы, мерзімі өтіп кеткен заемдардың сомасы және Банктің басқа қарапайым операциялары төленбеген жазылу капиталының, резервтердің, депозиттердің және Қарапайым капитал ресурстарына кіретін басқа қорлар мен қалдықтардың жалпы сомасынан еш уақытта да аспауға тиіс.

22-бап

АРНАЙЫ ҚОРЛАР

Арнайы қорларды Банк мыналар үшін құрады:

- (I) банктің мүшелері болып табылмайтын елдердегі мұсылман қауымдарына көмек көрсету;
- (II) техникалық көмек көрсету, немесе
- (III) басқа өзгеше мақсаттар.

Бұл қорлар Банк белгілеген ережелерге сәйкес басқарылады.

23-бап

ТРАСТ ҚОРЛАРЫ

Банк мақсаттары траст келісім - шартының шарттарына және Банк әзірлеген ережелерге сәйкес Банктің мақсаттарымен және міндеттерімен үйлесімді емес болып табылмайтын Траст қорларын өзінің басқаруына қабылдай алады.

IV БӨЛІМ

ВАЛЮТАЛАР

24-БАП

АЛМАСУ БАҒАМЫН ЖӘНЕ ӨТІМДІЛІКТІ БЕЛГІЛЕУ

1. Валюталардың ислам динарына бағамын анықтау, алмасу бағамына қатысты кез келген мәселені шешу Банктің құзырына жатады. Осы мақсаттар үшін Банк, егер мұны қажет деп тапса, Халықаралық Валюта Қорының а қ п а р а т ы н п а й д а л а н а а л а д ы .

2. Осы Шарттың шеңберінде қажет болғанда барлық жағдайларда сол немесе өзге валюта еркін өтімді болып табыла ма немесе жоқ па, мұндай анықтауды Банк жасайды. Қажет болғанда Банк консультация алу үшін ХБК-ға өтініш жасай а л а д ы .

25-бап

ВАЛЮТАЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ ЖӘНЕ АЙНАЛЫМЫ

1. Банкке мүше-ел Банктің шоттарындағы өзінің валютасын немесе кез келген басқа валютаны алуға және пайдалануға шектеулер жасамауға тиіс.

2. Банкке мүше-ел Банктің сұрауы бойынша Банк шоттарындағы өз валютасының 24-бапқа сәйкес валюталар айналымының күніне қарай осы валюта үшін белгіленген алмасу бағамы бойынша еркін өтімді валютаға тез айналуына ж ә р д е м д е с у г е т и і с .

3. Банктің иелігінде тұрған, Банкке мүше болып табылмайтын елдердің валюталары, ағымдағы банк операцияларының немесе соған қатысы бар Банкке

мүше-елдің келісімімен болған жағдайлардан басқа, Банкке мүше-елдердің валюталарын сатып алу үшін пайдаланылмайды.

4. Банкке мүше-ел Банк қабылдаған еркін өтімді валютада Банктің табыстарын аударуға және репатриациясына ешқандай шектеу қоймауға тиіс.

26-бап

МӘМІЛЕЛЕР БАҒАСЫНЫҢ КӨРІНІСІ

Банк кредиттері, Банк басқаша белгілей алатын арнайы жағдайлардан басқа, АҚШ долларында көрсетілуі тиіс. Кредит келісімдері бойынша Банк алдындағы барлық міндеттемелер Банк қабылдаған еркін өтімді валютада төленуге тиіс.

V БӨЛІМ

ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ БАСҚАРУ

27-бап

ҚҰРЫЛЫМЫ

Банкте Басқарушылар Кеңесі, Атқарушы директорлардың Кеңесі, Президент, бір немесе одан көп президенттің орынбасарлары, басқа да лауазымды адамдар және ол қажет деп санайтын персоналдар бар.

28-бап

БАСҚАРУШЫЛАР КЕҢЕСІ: ҚҰРАМЫ

1. Банкке мүше-елдің әрқайсысының Басқарушылар Кеңесінде өкілі болуға тиіс және ол бір Басқарушыны және бір Альтернатты тағайындайды. Әрбір Басқарушы және әрбір Альтернат оларды тағайындаған елдің мүдделерін білдіреді. Альтернат өзінің Басқарушысы жоқ болған жағдайда ғана дауыс беру құқығына ие болады. Өзінің жыл сайынғы жиналысында Басқарушылар Кеңесінің біреуін Кеңестің төрағасы етіп тағайындайды, ол бұл орында Кеңестің келесі жыл сайынғы жиналысында төраға сайланғанша отырады.

2. Басқарушылар және Альтернаттар өздерінің міндеттерін Банк тарапынан сыйақы алмай орындайды. Бірақ Банк жыл сайынғы жиналыстарға байланысты

ақылға сыйымды шамаларда шығындардың есесін толтыра алады.

29-бап

БАСҚАРУШЫЛАР КЕҢЕСІ: ӨКІЛЕТТІКТЕР

1. Банктің толық билігі Басқарушылар Кеңесіне жүктелген.
2. Басқарушылар Кеңесі Атқарушы директорлардың Кеңесіне

өкілеттіктердің барлығын немесе бір бөлігін бере алады, мынадай өкілеттіктерді қоспағанда:

- (I) жаңа мүшелерді қабылдау немесе оларды қабылдаудың шарттарын белгілеу;
- (II) Банктің жарғы капиталын көбейту немесе азайту туралы шешімдер қабылдау;
- (III) мүшелерді шығарып тастау;
- (IV) өзге түсініктен немесе осы Шартты атқарушы директорлары Кеңесінің қолдануынан туындайтын шешімдерді қабылдау;
- (V) басқа халықаралық ұйымдармен ынтымақтастық туралы жалпы келісімдер жасауды бекіту;
- (VI) Банк президентін сайлау;
- (VII) Банктің атқарушы директорларын сайлау;
- (VIII) Атқарушы директорлардың жалақысы сомасын, Президенттің жалақысын және контрактісінің басқа да шарттарын белгілеу;
- (IX) қараудан кейін аудиторлық есепті, баланс есебін және банктің табыстары мен шығындары туралы есепті бекіту;
- (X) Банк резервтерінің көлемін белгілеу және таза пайдасы мен қалдықтарын бөлу;
- (XI) осы Шартқа өзгерістер енгізу;
- (XII) банк операцияларын тоқтату және оның активтерін бөлу туралы шешім қабылдау, сондай-ақ
- (XIII) осы Шартқа сәйкес Басқарушылар Кеңесіне ғана жүктелетін басқа да өкілеттіктерді жүзеге асыру.

3. Осыған өкілетті Басқарушылар Кеңесі және Атқарушы Директорлардың Кеңесі, персонал үшін ережелерді, зейнетақыларды және басқа да жәрдем ақыларды бөлу ережелерін қоса алғанда, Банк істерін тиісті түрде жүргізу үшін

қажетті ережелер мен тәртіпті қабылдай алады.

4. Басқарушылар Кеңесі оған Атқарушы Директорлар Кеңесінің осы Баптың 2 және 3-параграфтарына сәйкес берген өкілеттіктерін бақылау құқығын өзінде с а қ т а й д ы .

30-бап

БАСҚАРУШЫЛАР КЕҢЕСІ: ПРОЦЕДУРАЛАР

1. Басқарушылар Кеңесі Кеңестің жұмысы үшін қажетті немесе Атқарушы Директорлар Кеңесі шақыратын жыл сайынғы жиналысты және басқа кездесулерді шақырады. Басқарушылар Кеңесі жиналысын банк мүшелерінің 1/3 талабы бойынша Атқарушы Директорлардың Кеңесі шақыра алады.

2. Басқарушылар Кеңесінде көпшілік дауыспен шешім қабылдау үшін кворум банк мүшелері дауысы жалпы санының 2/3 құруға тиіс.

3. Басқарушылар Кеңесі, ол қажет деп санаған жағдайларда, Басқарушылар Кеңесін шақырусыз ерекше мәселелер жөнінде Басқарушылардың дауыс беруінің нәтижесін ала алатын процедураларды белгілеуге тиіс.

4. Басқарушылар Кеңесі мен Атқарушы Директорлар Кеңесі оның өкілеттіктерінің шеңберінде олар Банк жұмысы үшін қажет деп санайтын қосымша органдарды құра алады.

31-бап

АТҚАРУШЫ ДИРЕКТОРЛАРДЫҢ КЕҢЕСІ: ҚҰРАМЫ

1. Атқарушы Директорлардың Кеңесі Басқарушылар Кеңесінде мүше болмауға тиіс. Оның құрамында он (10) мүше бар. Атқарушы Директор болып экономика және қаржы мәселелерінде жоғары білікті және Басқарушылар Кеңесі белгілеген ережелерге сәйкес сайланатын адам болуға тиіс.

2. Басқарушылар Кеңесі мезгіл-мезгіл Атқарушы Директорлар Кеңесінің саны мен құрамын қайта қарауға тиіс, олардың Кеңестегі санын қажет болғанда, Атқарушы Директорлар Кеңесінің өкілдігін кеңейтуге ерекше назар аудара отырып, көбейте алады. Осы параграфқа сәйкес шешімдер Банк мүшелерінің дауысы жалпы санының кем дегенде 2/3 білдіретін Басқарушылардың дауыс көпшілігімен қабылданады.

3. Атқарушы директорлар өздерінің қызмет орнында 3 жыл болады және

қайта сайлануы мүмкін. Олар қызметте өзінің мирасқоры сайланғанша немесе тағайындалғанша отырады. Егер атқарушы директорлардың қызметі өкілеттіктерінің мерзімі біткенше 90 күн бұрын босаса, бұрынғы атқарушы директорды сайлаған сол басқарушылар қалған мерзімге жаңа атқарушы директорды тағайындауға тиіс. Мұндай тағайындау үшін басқарушылардың дауыс көпшілігі талап етіледі.

32-бап

АТҚАРУШЫ ДИРЕКТОРЛАРДЫҢ КЕҢЕСІ: ӨКІЛЕТТІКТЕРІ

Атқарушы Директорлардың Кеңесі Банктің жалпы операцияларын өткізуге жауап береді және бұл мақсат үшін осы Шартпен белгіленген өкілеттіктерге қосымша оған Басқарушылар Кеңесі берген өкілеттіктерді орындайды, атап айтқанда:

- (I) Басқарушылар Кеңесінің жұмысын әзірлейді;
- (II) Басқарушылар Кеңесінің жалпы директиваларға сәйкес Банк істерін және оның операцияларын жүргізуге қатысты шешімдер қабылдау;
- (III) Басқарушылар Кеңесін бекіту үшін жыл сайын жылдық қаржы есебін беру;
- (IV) Банк бюджетін бекіту.

33-бап

АТҚАРУШЫ ДИРЕКТОРЛАРДЫҢ КЕҢЕСІ: ПРОЦЕДУРАЛАР

1. Атқарушы Директорлардың Кеңесі өзінің қызметін Банктің бас офисінде жүзеге асыруға тиіс және Банк істерінің талабына қарай жиналып отыруға тиіс.

2. Атқарушы Директорлардың Кеңесіндегі көпшілік Кеңестің кез келген жиналысы үшін, мұндай көпшілік Банк мүшелері дауысы жалпы санының кем дегенде үштен екісін құрайтын болғанда, кворумды білдіруге тиіс.

3. Басқарушылар Кеңесі атқарушы директор болмаған жағдайда ережелер қабылдауға тиіс. Соларға сәйкес Банкке мүше-ел өзінің өкілін дауыс беру құқығынсыз осы елге қатысты мәселелерді қарау кезінде Атқарушы Директорлар

Кеңесінің жиналысына қатысу үшін жіберуге тиіс.

34-бап

ДАУЫС БЕРУ

1. Банктің әрбір мүшесі бес жүз (500) негізгі дауысқа және қол қойылған акцияның әрқайсысы үшін бір дауысқа ие.

2. Басқарушылар Кеңесінде дауыс беру кезінде әрбір басқарушы өзі өкілдік ететін мүше-елдердің атынан дауыс бере алады. Басқарушылар Кеңесінде барлық мәселелер, осы Шартта арнайы айтылып кеткен жағдайларды қоспағанда, дауыс көпшілігімен шешіледі.

3. Атқарушы Директорлардың Кеңесінде дауыс беру кезінде әрбір атқарушы директор оны сайлау кезіндегі есептелген дауыс санына ие. Атқарушы Директорлардың Кеңесіндегі барлық мәселелер, егер бұл осы Шартта арнайы айтылмаған болса, дауыс көпшілігімен шешіледі.

35-бап

ПРЕЗИДЕНТ

1. Басқарушылар Кеңесі Банк мүшелерінің дауысы жалпы санының кем дегенде үштен екісін білдіретін басқарушылар жалпы санының көпшілік дауысымен Банк Президентін сайлайды. Ол Банкке мүше-елдің азаматы болуға тиіс. Президент өзінің міндеттерін атқару кезінде басқарушы немесе атқарушы директор болмауға тиіс.

2. Президент сайланатын мерзім бес (5) жылға созылады. Президент қайта сайлануы мүмкін. Бірақ ол өзінің міндеттерін Банк мүшелері дауысының жалпы санының кем дегенде үштен екісін білдіретін, Кеңес мүшелерінің дауыс көпшілігімен Басқарушылар Кеңесінің шешімімен тоқтатады.

3. Президент атқарушы дауыстар Кеңесінің Төрағасы болып табылады, бірақ, ол шешуші дауыс беру құқына ие болғанда "ия" және "қарсы" дауыстарының тең болған жағдайларын қоспағанда, дауыс беру құқығы жоқ.

4. Президент Банктің заңды өкілі болып табылады.

5. Президент Банктің басты атқарушы тұлғасы болып табылады және Басқарушылар Кеңесінің директиваларын басшылыққа ала отырып, Банктің ағымдағы істерін өмірде жүзеге асыруға тиіс. Ол істі ұйымдастыру, лауазымды адамдар мен персоналды Банк ережелеріне сәйкес қызметке тағайындау және босату үшін жауап береді.

6. Лауазымды адамдарды және персоналды тағайындау кезінде Президент ең көп географиялық өкілдіктің негізінде персоналды іріктеуге тиісті назар аудара отырып, тиімділік және техникалық біліктіліктің жоғары стандарттарын қамтамасыз етудің маңыздылығын басшылыққа алуға тиіс.

36-бап

ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ

1. Бір немесе одан көп Вице-Президенттерді Президенттің ұсынысы бойынша Атқарушы Директорлардың Кеңесі тағайындайды. Вице-Президент Банкке мүше-елдің азаматы болуға тиіс. Ол Атқарушы Директорлар Кеңесі белгілеген мерзімде қызмет етеді, өкілеттіктерге ие болады және қызметтерді орындайды. Президент болмағанда немесе оның міндеттерді орындауға мүмкіндігі болмағанда, Вице-Президент, ал егер олар бірнешеу болса, онда дәрежесі бойынша біріншісі Президенттің өкілеттіктеріне ие болады және Президенттің міндеттерін орындайды. Вице-Президент осы қызметке отырғанда басқарушы немесе атқарушы директор болмауға тиіс.

2. Вице-Президент Атқарушы Директорлар Кеңесінің жиналыстарында қатыса алады, бірақ, Вице-Президент немесе Президенттің орында отырған дәрежесі бойынша бірінші Вице-Президент шешуші дауысқа ие болған жағдайларды қоспағанда, дауыс беру құқына ие болмайды.

37-бап

БАНКТИҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СИПАТЫ ЖӘНЕ САЯСИ ҚЫЗМЕТКЕ Т Ы Й Ы М С А Л У

1. Банк өзінің мақсаттары мен міндеттерін қандай да бір түрмен шектейтін,

оларға ықпал ететін немесе оларды өзгертетін қарыздар, немесе көмекті бере
а л м а й д ы .

2. Банк, оның Президенті, Вице-Президенті, атқарушы директорлары, лауазымды адамдары және персоналы Банктің бірде-бір мүшесі саяси қызметке араласпауы тиіс, сол сияқты олардың шешімдеріне осы шешімдердің қатысы бар Банкке мүше-елдердің саяси сипаты да ықпал етпеуге тиіс. Олардың шешімдеріне экономикалық мақсаткерлік қана ықпал етуге тиіс. Мұндай ойлар Банктің мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізу үшін әділ салмақталуға тиіс.

3. Банктің Президенті, Вице-Президенті, лауазымды адамдары және персоналы қызмет бабындағы міндеттерін атқару кезінде басқа ешқандай органның емес, Банктің алдында ғана жауап береді. Банктің әрбір мүшесі өз міндеттерінің интернационалдық сипатын құрметтеуге тиіс және міндеттерін атқару кезінде оларға ықпал ететін барлық әрекеттерден тартынуға тиіс.

38-бап

БАНКТИҢ ОФИСІ

1. Банктің бас офісі Сауд Арабиясы корольдігі, Джидда қаласында
о р н а л а с а д ы .

2. Банктің басқа жерлерде де агенттіктері мен өкілдіктері болуы мүмкін.

39-бап

Қыздра жылы Банктің қаржы жылы болып табылады.

40-бап

КОММУНИКАЦИЯ АРНАЛАРЫ, ДЕПОЗИТАРИЙЛЕР

1. Банкке мүше-елдің әрбірі лауазымды адамды тағайындайды. Банк онымен осы Шарттан туындайтын кез келген мәселе бойынша байланыса алады.

2. Банкке мүше-елдің әрбірі депозитор ретіндегі Банкпен келісе отырып,

өзінің орталық банкін немесе басқа осындай органын белгілеуге тиіс, онда Банк осы елдің валютасы түріндегі өз қаражатын, сондай-ақ Банктің басқа да активтерін ұстай алады.

41-бап

ЕСЕП БЕРУ

1. Банк өз мүшелеріне аудиторлық тексеруден өткен шоттарының деректері бар Жылдық есепті табыс етуге, сондай-ақ осындай есепті жариялауға тиіс. Ол өз мүшелеріне өз операциялары нәтижелерінің тоқсан сайынғы есебін де табыс етіп отыруға тиіс.

2. Банк сондай-ақ өз мақсаттары мен міндеттерін орындауда қажет деп тапқан басқа да есептерді жариялай алады. Мұндай есептер Банк мүшелеріне берілуге тиіс.

42-бап

ТАЗА ПАЙДАНЫ ОРНАЛАСТЫРУ

1. Басқарушылар Кеңесі жыл сайын Банктің жай операциялардан түскен таза пайдасының немесе кірістерінің қандай бөлігін резервтерге, депозиттерге, Арнаулы қорларға орналастыру керек немесе өз мүшелеріне төлеу керегін анықтайды, оның үстіне Банктің таза пайдасы немесе кірістері Банк мүшелеріне, Банктің резервтік қоры қол қойылған капиталдың жиырма бес (25) процент деңгейіне жеткенше дивидендтер түрінде төлене алмайды.

2. Арнаулы қор қаражатымен жасалған операциялардан түскен таза пайда Банк мүшелеріне дивидендтер түрінде бөлінбейді, тиісті арнаулы қорлар шоттарына жатқызылады.

3. Егер траст шартында басқа нәрсе айтылмаған болса, Траст қордары қаражатымен жасалған операциялардан түскен таза пайда өз мүшелеріне дивидендтер түрінде бөліне алмайды, Траст қорының шотына жатқызылады.

4. Банкке мүше-елдерге осы Баптың 1-параграфына сәйкес қаражат бөлу Басқарушылар Кеңесі белгілегендей үлгіде және валютамен әр мүшеде бар акциялардың санына пропорционалды түрде жүзеге асырылады.

V I Б О Л І М .
БАНК МҮШЕЛІГІНЕН ШЫҒУ ЖӘНЕ ШЫҒАРУ, БАНК
ОПЕРАЦИЯЛАРЫН УАҚЫТША
ТОҚТАТА ТҰРУ ЖӘНЕ ТОҚТАТУ

43-бап

БАНК МҮШЕЛІГІНЕН ШЫҒУ

1. Банктің бірде-бір мүшесінің мүшелігінің бесжылдық мерзімді аяқталғанға дейін Банк мүшелігінен шығуға құқығы жоқ.

2. Осы баптың 1-параграфын басшылыққа ала отырып, Банктің кез келген мүшесі Банктің бас офісіне жазбаша хабар беру жолымен Банкке мүшелігін тоқтата алады.

3. Осы Баптың 1-параграфын негізге ала отырып, елдің Банк мүшелігінен шығуы хабарды табыс еткен күннен бастап күшіне енеді, бірақ ол ешбір жағдайда Банк хабарды алған күннен бастап (6) алты айдан ерте болмауға тиіс. Алайды осы мерзім аяқталғанға дейін кез келген уақытта шығу туралы арыз берген ел өзінің Банктен шығу ниетінің күшін жойғаны туралы Банкке хабар б е р е а л а д ы .

4. Банк мүшелігінен шығатын ел оның шығу күніне қарай сақталған Банк алдындағы барлық тікелей және жанама міндеттемелер бойынша жауап беруді жалғастыра береді. Сол сияқты Банк мүшелігінен шығатын елге Банктің пікірі бойынша осы Шарттың сол елдегі оның инвестицияларын қозғайтын баптарының, Банк пен осы елдің арасында аталған инвестицияларды реттейтін, Банк үшін қолайлы уағдаластықтар жасалмайынша, күштері жүреді. Банк мүшелігінен елдің шығуы күшіне енген кезде ел Банк міндеттемелері және осы күннен кейінгі оның операциялары бойынша жауап бермейді.

5. Ислам Конференциясының ендігі жерде мүшесі болмайтын кез келген ел осы Баптың шарттарын сақтай отырып, Банктен шығу туралы өтінішін беруге тиіс. Осы Баптың 1-параграфын негізге ала отырып, Банктегі мүшеліктің біржолата тоқтайтын күнін Басқарушылар Кеңесі белгілейді.

44-бап

МҮШЕЛІКТЕН ШЫҒАРУ

1. Банк мүшесінің Банк алдындағы өзінің кез келген міндеттемесін орындамаған кезде Басқарушылар Кеңесі оны Банк мүшелері дауысы кем дегенде жалпы санының төрттен үшін білдіретін дауыс берумен оны шығара алады .

2. Банк мүшелігінен шығарылған ел өзінің шығарылған күнінен бастап бір (1) жылдың ішінде, егер Басқарушылар Кеңесі осы жыл ішінде осындай көпшілікпен Банктің бұл мүшесін қайта қабылдау туралы шешім қабылдаса, оның мүшелігін өздігінен тоқтатады .

3. Банк мүшелігінен шығару мерзімінің түгел бойында ел, өзі бірақ міндеттемелерінің бәрін сақтай отырып, осы Шартта белгіленген құқықтардың бәрін жоғалтады .

45-бап

МҮШЕЛІКТІ ТОҚТАТУ КЕЗІНДЕ ЕСЕП АЙЫРУДЫ РЕТТЕУ

1. Ендігі жерде Банктің мүшесі болмайтын күннен бастап ел осы күнге дейін Банк алдындағы өзі алған тікелей міндеттемелерді сақтайды. Ол сол сияқты Банк алдындағы өзінің жанама міндеттемелері бойынша кредиттің кез келген бөлігі немесе оның өзі берген кепілдіктері мүшелікті тоқтатқанға дейін төленбеген уақыттың бойында жауапты болып қалады, бірақ Банктің кредиттері мен кепілдіктері жөніндегі міндеттемелерге, сондай-ақ осы күннен кейінгі Банктің табыстары мен шығындары бойынша ешқандай жауап бермейді.

2. Ел Банктегі мүшелігін тоқтатқан кезде Банк осы елмен есеп айырысуды реттеудің бөлігі ретінде осы елге тиесілі акцияларды осы Баптың 3 және 4-параграфтарының шарттарына сәйкес сатып алуға тиіс. Осы мақсат үшін сатып алынатын акциялардың бағасы елдің Банктен шығу күніне қарай Банктің шоттары бойынша белгіленеді.

3. Банк сатып алынатын акциялар үшін төлем мынандай жағдайларда жүргізіледі :

(I) сатып алынған акциялар үшін елге тиесілі кез келген сома осы елдің, оның орталық Банкінің немесе оның қандай да

бір техникалық немесе саяси органының Банк алдындағы төленбеген міндеттемелері болғанша Банкте ұсталады;

(II) сатып алынған акциялар (осы баптың 2-параграфына сәйкес) бағасының артығына теңдей, елдің Банк алдындағы біріктірілген міндеттемелерінің шамасынан көп таза пайданың көлемін тиісті акцияларды тапсырған соң Банк белгілеуі мүмкін бес (5) жылдан асырмай Банк төлеуге тиіс;

(III) төлем еркін өтімді валютада жүргізіледі;

(IV) егер қандай да бір төленбеген кредит немесе кепілдіктер бойынша елдің Банктен шығу күніне қарай Банк шеккен шығындар және осы шығындардың көлемі сондай шығындарды өтеу резерв қорларының көлемінен асатын болса, Банктің талабы бойынша сатып алынатын акциялардың бағасындағы және бұл акциялардың осы шығындарды ескере отырып белгіленетін аз бағасының айырмашылығын төлеуге тиіс.

4. Осы Шарттың 47-Бабына сәйкес Банктің өз операцияларын тоқтату кезінде елдің Банк мүшелігінен шыққан күнінен бастап алты (6) ай ішінде осы елдің барлық құқықтары Шарттың 47-49-Баптарына сәйкес белгіленеді. Мұндай ел осы Баптарда белгіленген бөлігінде Банктің мүшесі болып санала береді, бірақ дауыс қ ұ қ ы б о л м а й д ы .

46-бап

ОПЕРАЦИЯЛАРДЫ УАҚЫТША ТОҚТАТУ

Атқарушы Директорлар Кеңесі қажет болғанда Басқарушылар Кеңесінің іс-қимылдарын одан әрі қарауды күте отырып, жаңа міндеттемелерге қатысты операцияларды уақытша тоқтата алады.

47-бап

ОПЕРАЦИЯЛАРДЫ УАҚЫТША ТОҚТАТУ

1. Банк өзінің операцияларын Басқарушылар Кеңесінің Банк мүшелері дауыстары жалпы санының кем дегенде төрттен үшіннің өкілі болып отырған басқарушылар дауысы үштен екісінің дауыс беруімен мақұлданған шешімімен тоқтата алады. Бұл орайда Банк өз активтерін сақтауға және міндеттемелерін

реттеуге бағытталған операциялардан басқа барлық операцияларды дереу
т о қ т а т у ғ а т и і с .

2. Мұндай міндеттемелерді толық реттеп, активтерді бөлгенге дейін Банк жұмыс істеген күшінде қала береді және Банк пен оның мүшелерінің өзара барлық құқықтары мен міндеттемелері күшінде қалады.

48-бап

МҮШЕЛЕРДІҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ ЖӘНЕ ТАЛАПТАР БОЙЫНША Т Ө Л Е М Д Е Р

1. Банк операцияларын тоқтатқан жағдайда Банктің қол қойылған капиталының ақы төленбеген бөлігіне қатысты оның барлық мүшелерінің міндеттемелері Банк жанама міндеттемелерді қоса несие берушілердің барлық талаптарын қанағаттандырғанша қала береді.

2. Банкке тікелей талап қоятын барлық несие берушілерге бірінші кезекте Банк активтерінен, одан кейін қол қойылған капиталдың ақы төленбеген бөлігі есебінен төленеді. Банкке тікелей талап қоятын несие берушілерге қандай да бір төлем жасалғанға дейін Атқарушы Директорлар Кеңесі тікелей және жанама қойылған талаптарды пропорционалды түрде қанағаттандыруды қамтамасыз ету үшін өзі қажет деп тапқан шараларды қолдануға тиіс.

49-бап

АКТИВТЕРДІ БӨЛУ

1. Банк несие берушілер алдындағы өз міндеттемелерін қанағаттандырғанға дейін Банк мүшелерін қол қойылған капиталдағы үлестеріне сәйкес олардың арасында активтерді ешқандай да бөлу жүргізілмейді. Мұндай бөлуді Банк мүшелері дауысы жалпы санының кем дегенде төрттен үшіннің өкілі болып отырған Кеңес мүшелерінің басым дауысымен Басқарушылар Кеңесі мақұлдауға
т и і с .

2. Банк активтерін оның мүшелері арасында бөлу, әрбір мүшенің Банктің

Жарғылық капиталындағы үлесіне сәйкес Банк салымшылар басымдығын сақтай отырып, адал әрі әділ деп санайтын мерзімде және шарттарда жүргізіледі. Банктің бірде-бір мүшесі Банк алдындағы өз

міндеттемелерін толық реттегенге дейін Банк активтеріндегі өз бөлігін ала алмайды.

3. Осы бапқа сәйкес Банк активтеріндегі өз бөлігін алған Банктің әрбір мүшесі осы активтерге қатысты осындай бөлуге дейін Банкте болған құқықтарға ие болады.

VII БӨЛІМ

СТАТУС, ИММУНИТЕТ, САЛЫҚТАРДАН БОСАТУ ЖӘНЕ АРТЫҚШЫЛЫҚТАР

50-бап

БӨЛІМНІҢ МАҚСАТЫ

Банк өзінің мақсаттарын тиімді орындауды және өзіне тапсырылған міндеттерді орындауды қамтамасыз ету үшін Банктің Банкке мүше-елдердің бәрінің аумағында осы Бөлімде белгіленген заңды статусы, иммунитеті және артықшылықтары болуға тиіс.

51-бап

ЗАҢДЫ СТАТУС

Банк толықтай заңды тұлға құқықтары бар тәуелсіз халықаралық орган болып табылады, әсіресе оның мыналарға толық құқығы бар:

- (I) шарттар жасасу,
- (II) қозғалмайтын және қозғалмалы мүлік сатып алу және иелену; сондай-ақ
- (III) юрисдикциясын толық көлемде пайдалану.

52-бап

СОТ ПРОЦЕДУРАЛАРЫНАН ИММУНИТЕТ

1. Банк өзінің негізгі немесе еншілес өкілдігі бар немесе Банк онда айналымға бағалы қағаздар шығарған елдің аумағында Банкке қарсы іс қозғалуы мүмкін кезде ақшалай операцияларға, бағалы қағаздар сатып алуға, сатуға немесе шығаруға байланысты жағдайларды қоспағанда, Банк кез келген сот процедураларынан босатылуға тиіс.

2. Осы баптың 1-параграфының шарттарына қарамастан Банкке қарсы оның

мүшелеріне қатысты Банк мүшелері мен олардың кез келген органдары және тұлғалар ешқандай сот ісін қозғай алмайды. Банктің мүшелері Банкпен арадағы қайшылықтарды реттеудің осы Шартпен, Банк инструкцияларымен және ережелерімен белгіленген немесе Банкпен жасалған келісім-шарттарда ескертілген процедураларын қолдануға тиіс.

3. Банктің меншігі мен салымдары олардың қай жерде болғанына

және оларды кімдердің сақтағанына қарамастан сот Банкке қарсы талапты түпкілікті шешкенге дейін тартып алудың және жауып қоюдың барлық түрлерінен иммунитеті болуға тиіс.

53-бап

САЛЫМДАРҒА ТИІСПЕУ

Банктің меншігі мен салымдары қай жерде тұрғанына және кімнің сақтағанына қарамастан тінтілмеуге, реквизицияланбауға, тәркіленбеуге, экспроприацияланбауға тиіс немесе әкімшілік не заң жолымен құқығынан айырудың кез келген түріне ұшырамауға тиіс.

54-бап

АРХИВКЕ ТИІСПЕУ

Банктің архивіне, сонымен қатар Банкке тиесілі немесе онда сақтауда тұрған оның барлық құжаттарына қай жерде болса да тиісуге болмайды.

55-бап

САЛЫМДАР ҚҰПИЯСЫ

Банк салымшылар шотының барлық құпиясын сақтауға тиіс және Банктің барлық мүшесі салым жөнінде ақпарат айтуға және тиісуге жол бермеуге тиіс.

56-бап

ШЕК ҚОЮШЫЛЫҚТАН САЛЫМНЫҢ БОСТАНДЫҒЫ

Қажетті кезде Банк мақсаты мен қызметі үшін және осы Шартқа сәйкес Банктің кез келген меншігі және салымдары шектеуден, реттеушіліктен, бақылаудан және мораторийдің барлық түрінен босатылуы керек.

57-бап

КОММУНИКАЦИЯ САЛАСЫНДАҒЫ ЖЕҢІЛДІКТЕР

Банк коммуникациясының ресми құралдары басқа кез келген халықаралық ұйымдарға қарағанда қолайлы жағдайларды пайдалануға тиіс.

58-бап

БАНК ПЕРСОНАЛЫНЫҢ ИММУНИТЕТІ ЖӘНЕ АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫ

Барлық Басқарушылар, Альтернаттар, Атқарушы директорлар, Президент, Банктің лауазымды адамдары және персоналы;

- (I) өз қызметтік міндеттерін атқаруға қатысты сот қудалауына мәжбүр етілмейді;
- (II) елдің азаматтары болмағанда, олар осы елге, оның өкілдеріне, ресми адамдарына және осыған ұқсас дәрежедегі қызметкерлерге Банкке басқа мүше-елдер жасайтын сондай иммиграциялық шектеулерді, иммунитетті, тіркелу талаптарын және басқа да мүмкіндіктерді пайдалануға тиіс, сондай-ақ
- (III) олар қатынас құралдарына қатысты Банк мүшелерінің Банктің басқа мүше-елдерінің өкілдеріне, ресми адамдарына және қызметкерлеріне жасайтын сол мүмкіндіктерді пайдаланады.

59-бап

САЛЫҚТАН БОСАТУ

1. Банктің салымдары, оның меншігі, табысы, операциялары және мәмілелері салықтар мен баж салықтарының бәрінен босатылуға тиіс. Банк сондай-ақ төлемнің, ұстап қалулардың және алымдардың кез келген нысандарынан б о с а т ы л у ғ а т и і с .

2. Банктің Президентке, атқарушы Директорларға, лауазымды адамдарға және Банк персоналына төлейтін жалақысы мен сыйақыларына салықтың ешқайсысының күші жүрмейді.

3. Кімнің иелігінде болса да кез келген дивидендтерді қоса алғанда, Банк шығарған бағалы қағаздардан ешқандай салық алынбайды:

- (I) егер бұл салықтар бағалы қағаздарға қатысты оларды Банктің шығарғаны үшін ғана кемсітушілік болып табылса;
- (II) егер мұндай салық салудың жалғыз-ақ заңды негізі олар шығарылған жер немесе олар төленген валюта болса, немесе Банк істерін жүргізетін қандай да бір офис немесе орын болып табылғанда.

4. Кімнің иелігінде болса да олар бойынша дивидендтерді қоса алғанда, Банк кепілдік беретін бағалы қағаздарға ешқандай салық салынбайды:

- (I) егер бұл салықтар бағалы қағаздарға қатысты оларды Банктің шығарғаны үшін ғана кемсітушілік болып табылса;
- (II) егер мұндай салық салудың жалғыз-ақ заңды негізі Банк істерін жүргізетін қандай да бір офис немесе орын болып табылғанда.

60-бап

ОРЫНДАУДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ

Банктің әрбір мүшесі өз жүйесіне сәйкес осы Бөлім талаптарының өз аумағында орындалуы үшін қажетті іс-қимылдарды қабылдауға, сондай-ақ Банкке аталған мәселе бойынша ол қабылдаған қадамдар туралы мәлімдеуге тиіс.

61-бап

ШЫҒАРУДАН ЖӘНЕ АРТЫҚШЫЛЫҚТАРДАН БАС ТАРТУ

Банк өзінің қалауы бойынша оның мүдделеріне жауап беретін жағдайларда, түрде және сондай шарттарда осы Бөлімде баяндалған кез келген артықшылықтардан, босатулардан және шығарудан бас тарта алады.

V I I I Б Ө Л І М ӨЗГЕРІСТЕР, ТҮСІНДІРУ, ТӨРЕЛІК СӨТ

62-бап

ӨЗГЕРІСТЕР

1. Осы Шарт Банк мүшелері дауысы жалпы санының кем дегенде төрттен үш бөлігін білдіретін, Кеңес мүшелері дауысының үштен екісінің көпшілігімен мақұлданған, Басқарушылар Кеңесінің шешімімен ғана өзгеруі мүмкін.

2. Осы Баптың 1-параграфындағы айқындамаларға қарамастан, Басқарушылар Кеңесінің бірауыздан қабылдаған шешімі мына төмендегі ережелерді өзгерту үшін талап етіледі:

- (I) Банк мүшелігінен шығу құқы;
- (II) 7-баптың 2 және 3-параграфтарында белгіленген жауапкершілікті шектеулер, сондай-ақ
- (III) 5-Баптың 4-параграфында баяндалған Жарғы капиталының акцияларын сатып алуға қатысты құқықтар.

3. Осы Шартты өзгерту туралы Банк мүшесінің немесе Атқарушы Директорлар Кеңесінен айтылған кез келген ұсыныс оны Кеңестің қарауына қоятын Басқарушылар Кеңесінің Төрағасына тапсырылуға тиіс. Өзгерісті қабылдаған жағдайда Банк бұл туралы өзінің мүшелеріне ресми нысанда мәлімдеуге тиіс. Өзгеріс, егер Басқарушылар Кеңесі басқа мерзімді белгілемесе, ресми мәлімдеме күнінен бастап үш ай ішінде барлық мүшелер үшін күшіне е н е д і .

63-бап

ТІЛДЕР, ТҮСІНДІРУ ЖӘНЕ ҚОЛДАНУ

1. Банктің ресми тілі - араб тілі болып табылады. Оған қосымша ағылшын және француз тілдері жұмыс тілдері болып табылады. Осы Шарттың арабша мәтіні басқа тілдерге аудару үшін, сондай-ақ оның ережелерін түсіндіру және қолдану үшін түпнұсқаға дәлме-дәл келетін мәтін ретінде қарастырылуға тиіс.

2. Банктің мүшелері, мүшелері мен Банктің арасында осы Шарттың

ережелерін түсіндіру немесе қолдану жөнінде туындайтын кез келген пікір алшақтықтары атқарушы директорлар Кеңесінің шешіміне қойылуға тиіс. Егер Банкке мүше-елдің Кеңесте өз өкілі болмаса, 33-баптың 3-параграфы қ о л д а н ы л а д ы .

3. Кез келген ел шешім қабылданған күннен бастап алты (6) ай ішінде шешімі соңғы болып табылатын Басқарушылар Кеңесінің қарауына тапсырылуын талап ете алады. Мұндай шешімді күткен кезде Банк, егер қажет деп тапса, атқарушы директорлар Кеңесінің шешімін басшылыққа ала алады.

64-бап

Банк пен Банк мүшелігінен шыққан елдің немесе Банк пен кез келген оның мүшесі арасында Банк операцияларын тоқтату туралы шешімнен соң пікір алшақтығы пайда болған жағдайда үш төрешіден: бір төрешіні Банк тағайындайды, екіншісін - мүдделі тарап, ал үшіншісін егер, тараптар өзгеше шешпесе, - халықаралық соттың Президенті немесе Банктің Басқарушылар Кеңесі бекіткен ережелермен белгіленетін басқа бір беделді адам тағайындайтын, үш төрешіден тұратын төрелік сотта қойылуға тиіс. Көпшілік дауыспен қабылдаған төрешілердің шешімі соңғы және міндетті болып табылады. Үшінші төреші тараптар арасындағы пікір алшақтығы болған барлық жағдайда процедуралық мәселелердің бәрін реттеуге өкілетті болуға тиіс.

65-бап

АЛЫНДЫ ДЕП САНАЛАТЫН КЕЛІСІМ

Банк қандай да бір іс-қимылдар жасар алдында Банкке мүше-елдің келісімі талап етілетін жағдайлардың бәрінде, егер Банктің мүшесі ұйғарылып отырған іс-қимылды мәлімдеу кезінде Банк белгілей алатын ақылға сыйымды кезең бойында өзінің қарсылығын білдірмесе, келісім алынды деп саналады.

IX БӨЛІМ

ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

66-бап

ҚОЛ ҚОЮ ЖӘНЕ САҚТАУ

1. Осы Шарттың түпнұсқасы жалғыз данада араб, ағылшын және француз тілдерінде осы Шартқа А Қосымшасында аталған елдердің үкіметтері 1974 жылғы 31 қазанға дейін қол қою үшін ашық және Сауд Арабиясының Монетарлық Агенттігінің офисінде болады. Шарттың барлық мүшелері оған қол қойған соң Банктің бас офисінде сақталуға тиіс.

2. Депозитарий Шарттың куәландырылған көшірмелерін оған қол қойған Банк мүшелерінің бәріне жіберуге тиіс.

67-бап

БЕКІТУ ЖӘНЕ МАҚҰЛДАУ

Шартты оған қол қойған елдер бекітуге және мақұлдауға тиіс. Бекіту грамоталары қол қоюшыға күнін көрсете отырып ресми мәлімдейтін Депозитарийге сақтауға тапсырылуы тиіс.

68-бап

КҮШІНЕ ЕНУІ

Шарт қол қойған елдердің жазылу капиталының жалпы көлемі 500 млн. (500 000 000) ислам динарынан кем болмайтын жағдайда Депозитарийге бекіту грамоталарының бәрі тапсырылған соң күшіне енеді.

69-бап

ОПЕРАЦИЯЛАРДЫҢ БАСТАЛУЫ

1. Шарт күшіне енген соң Банкке мүше-елдің әрқайсысы Басқарушыны

және Альтернатты тағайындауға тиіс.

2. Басқарушылар Кеңесі өзінің бірінші жиналысында мына төмендегілерді сайлауға тиіс:

(I) Банк Президенті;

(II) Банктің атқарушы директорларын сайлау үшін қажеттінің бәрін әзірлеу, сондай-ақ

(III) Банк операцияларының басталу күні.

3. Банк өзінің мүшелеріне операциялардың басталатын күні туралы мәлімдеуге тиіс.

Джидда қаласында, Сауда Арабиясының Корольдігі, 1974 жылғы 12 тамызда бір дана болып араб, ағылшын, француз тілдерінде жасалды.

Қазақстан Республикасының Үкіметі үшін